

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/232298

Plaats
's-Hertogenbosch

op de op 30 september 2024 ontvangen aanvraag van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De activiteiten hebben betrekking op de sloop van gebouw 23 en de renovatie van gebouw 2 en 45 binnen het AZC Gilze, Prinsenbosch 2, 5126 ND Gilze, in de gemeente Gilze en Rijen.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Brabant
Namens dezen,

Dit document is digitaal ondertekend.

Besluit

Onderwerp

Op 30 september 2024 hebben wij van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, door het slopen van gebouw 23 en het renoveren van gebouw 2 en 45 binnen het Asiezoekerscentrum (AZC) Gilze, Prinsenbosch 2, 5126 ND Gilze, in de gemeente Gilze en Rijen.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gezien de overwegingen die zijn opgenomen in dit besluit,

- I. aan het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA), Rijnstraat 8, 2515XP 's-Gravenhage, de gevraagde vergunning te verlenen, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 11.46, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk verstoren van de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - **gewone grootoorvleermuis** (*Plecotus auritus*);
 - **laatvlieger** (*Eptesicus serotinus*);
 - artikel 11.46, eerste lid, onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - **gewone grootoorvleermuis** (*Plecotus auritus*);
 - **laatvlieger** (*Eptesicus serotinus*);
 - artikel 11.54, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het vangen van de:
 - **Alpenwatersalamander** (*Ichthyosaura alpestris*);

voor de periode vanaf de dag na de dag van bekendmaking van dit besluit tot en met 9 december 2030;

- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze gaat over de soorten als bedoeld onder I, onderdeel uitmaakt van dit besluit;
- III. aan dit besluit voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 2.7 'Voorschriften';
- IV. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van dit besluit:
 - Activiteitenplan AZC Gilze gebouw 23, 127310/24-013.549, 20 september 2024 (hierna: activiteitenplan)
 - Aanvullende gegevens van 7 mei 2025, 20 mei 2025, 3 juni 2025, 12 juni 2025, 20 oktober 2025, 21 oktober 2025, 28 oktober 2025 en 3 december 2025
 - Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
 - Bijlage 2: locatie(s) van de maatregelen
 - Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit en wordt u door dit besluit rechtstreeks in uw belang getroffen, dan kunt u een bezwaarschrift hiertegen indienen. Dit kan tot 6 weken na de dag van verzending van het besluit. De verzenddatum is terug te vinden in de kennisgeving.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.

- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Het besluit treedt in werking de dag na verzending van het besluit. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een beroepschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch. De rechter besluit dan of het besluit wordt geschorst.

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor:

<http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen van een voorlopige voorziening (griffierecht) en/of het indienen van een beroepschrift.

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT	2
PROCEDURELE OVERWEGINGEN	5
INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN	6
1. WETTELIJK KADER - OMGEVINGSWET	6
1.1 <i>BESCHERMINGSREGIMES</i>	6
1.2 <i>OMGEVINGSVERORDENING NOORD-BRABANT</i>	6
2. TOETSING EFFECTEN RUIMTELIJKE INGREEP	7
2.1 <i>AANGEVRAAGDE ACTIVITEITEN</i>	7
2.2 <i>ONDERZOEK SOORTEN</i>	7
2.3 <i>MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN</i>	8
2.4 <i>ALTERNATIEVENAFWEGING</i>	9
2.5 <i>BELANG VAN DE AANVRAAG</i>	10
2.6 <i>MAATREGELEN</i>	10
2.7 <i>VOORSCHRIFTEN</i>	20
2.8 <i>STAAT VAN INSTANDHOUDING</i>	28
3. CONCLUSIE	28
BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE.....	29
BIJLAGE 2. LOCATIE VAN DE MAATREGELEN.....	30
BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN	34

Procedurele overwegingen

Aanvraag

Op 30 september 2024 hebben wij van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) een aanvraag voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit ontvangen. Deze aanvraag is ingediend op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag is aangevuld op de volgende data: 7 mei 2025, 20 mei 2025, 3 juni 2025, 12 juni 2025, 20 oktober 2025, 21 oktober 2025, 28 oktober 2025 en 3 december 2025.

Op 19 november 2025 hebben wij een voornemen tot weigeren van de aanvraag gestuurd. Op 3 december 2025 hebben wij hier een reactie op ontvangen.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/232298.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) volgens artikel 5.10, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als het aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

De aanvraag bevat voldoende informatie voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit is gevraagd.

Overige regelgeving

Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving of activiteit onder de Omgevingswet kan aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen. Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan de flora- en fauna-activiteit van de Omgevingswet niet betrokken.

Inhoudelijke overwegingen

1. Wettelijk kader - Omgevingswet

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Omgevingswet (hierna: Ow) zijn er 3 beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Paragraaf 11.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de vergunning.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Paragraaf 11.2.3 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Paragraaf 11.2.4 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74l van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Voor alle inheemse soorten geldt in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een vergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In onder andere artikel 5.40 en artikel 18.10 van de Ow zijn gronden opgenomen op grond waarvan een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. De vergunning kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de vergunning.

1.2 Omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben de Omgevingsverordening Noord-Brabant (hierna: Verordening) vastgesteld. Voor een flora- en fauna-activiteit zijn aanvullende kaders vastgelegd. Zo zijn voor bepaalde soorten en handelingen vrijstellingen opgenomen. Deze zijn neergelegd in paragraaf 3.8.2 van de Verordening.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

De aangevraagde activiteiten hebben betrekking op renovatiewerkzaamheden aan gebouw 2 en 45 en de sloop van gebouw 23 binnen het AZC Gilze, Prinsenbosch 2, 5126 ND Gilze, in de gemeente Gilze en Rijen.

Hieronder volgt een opsomming van de werkzaamheden die aan/in de gebouwen van fase 5 worden uitgevoerd:

- Isolatie van de gebouwen door het aanbrengen van een ‘thermische schil’: de isolatie gebeurt van binnenuit. Het dakbeschot blijft ongemoeid, maar er worden (deels) nieuwe dakkapellen geplaatst op het hellend dak. De thermische schil komt in de plafonds van de 1e verdieping, waardoor de vliering erboven geen effect ondervindt van de verwarmde leefgedeelten. Daar waar installaties op de vliering worden geplaatst, wordt aanvullend ook de binnenzijde van het hellend dak geïsoleerd. Dit gebeurt niet ter plaatse van de ‘vleermuiszolders’.
- Tijdelijke verwijdering van bestaande dakpannen en vervanging van panlatten. Ontbrekende of slechte pannen worden aangevuld of vervangen.
- Vervanging van de goot in de meeste gevallen.
- Schilderen en/of vervangen van houtwerk: al het houtwerk aan de buitenzijde wordt geschilderd en indien nodig gerepareerd of vervangen.
- Wandisolatie: de wanden worden van binnenuit geïsoleerd. Kozijnen blijven deels behouden; slechte kozijnen en ramen zonder goed dubbel glas worden vervangen. Bij oorspronkelijke kozijnen wordt zo veel mogelijk het bestaande raam gehandhaafd vanwege de monumentale status.
- Nieuwe gevelopeningen: op een aantal plaatsen worden nieuwe gevelopeningen gemaakt om extra deuren te realiseren. De bestaande muren worden ingezaagd en nieuwe kozijnen worden geplaatst.
- Vloerisolatie: bestaande vloeren worden opgeknapt/gehandhaafd, waarbij vloerisolatie wordt voorzien middels het aanbrengen van PUR aan de onderzijde.
- Nieuwe installaties worden in principe voorzien in de zolderruimte van de gebouwen.
- Toepassing van balansventilatie in de gebouwen, waardoor ventilatieopeningen in de gevel aan de binnenzijde moeten worden dichtgezet.

In verband met aanvullende voorschriften kennen wij ambtshalve een langere geldingsduur toe aan de vergunning dan waar in de aanvraag om is verzocht. Dit is nodig omdat het planvoornemen mogelijk niet kan worden uitgevoerd binnen de aangevraagde periode door deze voorschriften. Deze aanvullende voorschriften zijn opgenomen in onderdeel 2.7 *Voorschriften*.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij de aanvraag gevoegde rapportage (activiteitenplan) en de aanvullingen van 7 mei 2025, 20 mei 2025, 3 juni 2025, 12 juni 2025, 20 oktober 2025, 21 oktober 2025, 28 oktober 2025 en 3 december 2025.

In 2017 heeft een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden. Het AZC Gilze wordt reeds jaren onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen. In 2020 is onderzoek uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017. Vervolgens heeft er nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen plaatsgevonden in 2021, 2022 en 2023 volgens het Vleermuisprotocol 2021. Daarnaast zijn jaarlijks visuele inspecties uitgevoerd in aanwezige vleermuiskasten en toegankelijke zolders van gebouwen.

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

De aanvrager geeft aan dat de volgende functies aanwezig zijn in het plangebied:

Gebouw 2:

- 1 zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- 1 kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- 1 kraamverblijfplaats van de laatvlieger;

Gebouw 23:

- 3 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 1 paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- 1 kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- 1 massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- 1 paar- of zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis;

Gebouw 45:

- 1 zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- 3 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 1 kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- 1 massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- 2 winterverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis;
- 1 winterverblijfplaats van de laatvlieger.

Daarnaast zijn incidenteel Alpenwatersalamanders aanwezig in de kelder van gebouw 23. Deze individuen bevinden zich in vermagerde toestand. De kelder vormt geen functionele verblijfplaats, maar betreft een ecologische val. Met de sloop van het gebouw wordt daarom geen vaste rust- en/of verblijfplaats van de Alpenwatersalamander vernield.

Door de voorgenomen werkzaamheden worden verblijfplaatsen vernield en worden vleermuizen verstoord. Daarnaast worden individuen van de Alpenwatersalamander gevangen en vervolgens weer losgelaten.

De meeste verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in het dakbeschot en op de zolders van de gebouwen. Invliegopeningen bevinden zich op verscheidene locaties, onder andere langs de dakrand, bij schoorstenen en via kieren bij dakpannen.

Het kraamverblijf van de laatvlieger in gebouw 2 bevindt zich op de zolder en onder het dakvlak. De kolonie bestaat uit ten minste 12 dieren. De invliegopeningen bevinden zich rond de schoorsteen. Daarnaast is zwermactiviteit van de laatvlieger waargenomen bij beide nokken.

De massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in gebouw 45 bevindt zich onder het dakvlak. De invliegopeningen bevinden zich aan de noordoostzijde van de bebouwing rondom de schoorsteen.

In de kelder van gebouw 45 bevindt zich een groot winterverblijf van de gewone grootoorvleermuis. Jaarlijks worden meerdere overwinterende individuen aangetroffen.

De invliegopening van de winterverblijfplaats van de laatvlieger in gebouw 45 bevindt zich in de nok van de noordgevel waar beide nokvorsten samenkomen.

2.4 Alternatievenafweging

Er zijn geen redelijke alternatieven beschikbaar die leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is in de aanvraag voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te verlenen voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en Alpenwatersalamander.

Het COA is zeer afhankelijk van locaties waar het lokale bestuur de functie van een asielzoekerscentrum toestaat. De locatie Gilze is al vanaf de jaren 90 in gebruik en is in de omgeving onomstreden, dit in tegenstelling tot veel andere locaties in het land. Dat is ook vaak gebleken en in het nieuws gekomen. Er zijn geen of slechts weinig alternatieve plekken voorhanden. Centra die in de regio hebben bestaan (zoals 'de Koepel' in Breda) zijn inmiddels gesloten. Dit waren ook tijdelijke centra, geopend vanwege de hoge instroom van vluchtelingen. De locatie Gilze behoort tot de vaste kernvoorraad van het COA en is een van de oudste opvanglocaties in Nederland.

Het COA is tevens eigenaar van het rijksmonumentale complex met de bestemming asielzoekerscentrum. Op grond hiervan rust op het COA een instandhoudingsplicht. Door de specifieke bestemming is verkoop nagenoeg onmogelijk. Ook in het geval van een andere eigenaar zou deze instandhoudingsplicht blijven gelden, waardoor werkzaamheden aan de gebouwen onvermijdelijk zijn. Een redelijk alternatief waarbij geen werkzaamheden plaatsvinden, is daarom niet aannemelijk.

Ten behoeve van de benodigde herontwikkeling van het AZC Gilze wordt, naast de renovatie van de bestaande gebouwen, ook nieuwbouw gerealiseerd. Het geldende bestemmingsplan schrijft voor dat de bebouwde oppervlakte in de toekomstige situatie gelijk is aan het huidige bebouwd oppervlakte. Dit brengt een verplichting tot sloop van een gebouw met zich mee. Hiervoor is een afweging gemaakt tussen verschillende gebouwen binnen het AZC Gilze. De meeste gebouwen hebben de status van rijksmonument en komen daardoor niet in aanmerking voor sloop. Gebouw 23 betreft een naoorlogs, niet-monumentaal gebouw. Andere niet-monumentale gebouwen zijn te klein om met sloop te kunnen voldoen aan het criterium voor bebouwd oppervlak of zijn functioneel noodzakelijk voor het gebruik van de locatie, zoals de school en technische gebouwen (onder meer transformatorhuisjes). Gebouw 23 is daarmee het enige reële sloopalternatief.

Aanvullend speelt ook de sociale- en fysieke veiligheid op de locatie een rol. Gebouw 23 staat al langer leeg dan oorspronkelijk beoogd. Hierdoor zijn kostbare (tijdelijke) maatregelen nodig om overlast, vandalisme en veiligheidsrisico's te beperken. Dit is een ongewenste ontwikkeling binnen het toch al gevoelige werkgebied van een asielzoekerscentrum.

Ten aanzien van de planning van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de meest kwetsbare perioden van de aanwezige soorten. De werkzaamheden aan de gebouwen worden uitgevoerd buiten het kraamseizoen en het winterseizoen van vleermuizen. Alpenwatersalamanders worden verplaatst tijdens de actieve periode. Er zijn geen alternatieve uitvoeringsplanningen beschikbaar die beter aansluiten bij de bescherming van de aanwezige soorten.

2.5 Belang van de aanvraag

In de aanvraag is het belang van de activiteit voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te verlenen voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en de Alpenwatersalamander.

De omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is gevraagd op grond van het belang *‘in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’* zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Op grond van Richtlijn 2003/9/EG van de Raad van 27 januari 2003, tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten, zijn lidstaten verplicht te voorzien in adequate opvangvoorzieningen voor asielzoekers. Deze verplichting vloeit voort uit het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 inzake de status van vluchtelingen, zoals aangevuld bij het Protocol van New York van 31 januari 1967. In de Nederlandse wetgeving is deze verplichting onder meer vastgelegd in de Vreemdelingenwet 2000 en de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers.

De uitvoering van deze internationale en nationale verplichtingen vindt in Nederland plaats via asielzoekerscentra. De locatie Gilze vervult daarbij een wettelijke functie door te voorzien in opvangcapaciteit voor asielzoekers gedurende de behandeling van hun asielaanvraag, waarbij een toereikend niveau van huisvesting wordt geboden.

De locatie Gilze maakt deel uit van de vaste kernvoorraad aan opvangplekken van het COA. Deze kernvoorraad voorziet in een minimum opvangcapaciteit die structureel nodig is. Het aantal opvangplaatsen op de locatie ligt onder het langjarig minimum van het aantal aanwezige asielzoekers, waardoor de locatie blijvend in gebruik is. Het in stand houden en verbeteren van deze locatie is van groot maatschappelijk belang, onder meer in het licht van de behoefte aan stabiele opvangcapaciteit en de beperking van maatschappelijke onrust die kan ontstaan door tijdelijke en wisselende opvanglocaties.

2.6 Maatregelen

In het activiteitenplan (hoofdstuk 3) en de aanvullende gegevens van 7 mei 2025, 20 mei 2025, 3 juni 2025, 12 juni 2025, 20 oktober 2025, 21 oktober 2025, 28 oktober 2025 en 3 december 2025 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en de Alpenwatersalamander zoveel mogelijk te voorkomen.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

Planning

- De renovatiewerkzaamheden binnen het AZC Gilze worden niet allemaal gelijktijdig opgestart, maar worden gefaseerd uitgevoerd. De gebouwen die in het kader van deze omgevingsvergunning worden gerenoveerd behoren tot fase 5 van de werkzaamheden. Fase 1 tot en met 3 zijn reeds uitgevoerd. Fase 4 is momenteel al (grotendeels) afgerond. Dit betekent dat de woningen die daaronder vallen, reeds geschikt zijn gemaakt voor vleermuizen. Deze fases vallen onder eerder afgegeven vergunningen.

- Om te verzekeren dat tijdens de renovatie van gebouw 45, de vleermuizen voldoende uitwijkingsmogelijkheden hebben, blijft in ieder geval gebouw 23 beschikbaar. In gebouw 23 bevindt zich het andere bekende (nog niet gerenoveerde) massawinterverblijf in het netwerk van gewone dwergvleermuis. De werkperiode voor gebouw 23 wordt daarom afgestemd op gebouw 45: het ongeschikt maken en de sloop van gebouw 23 vindt pas plaats zodra de renovatiewerkzaamheden aan gebouw 45 gereed zijn en het dak en de zolders van dit gebouw opnieuw beschikbaar zijn voor vleermuizen.
- De verstorende werkzaamheden aan gebouw 2 vinden volledig buiten de kraamperiode plaats. In gebouw 2 bevindt zich een kraamverblijf van de gewone dwergvleermuis én een kraamverblijf van de laatvlieger. De kraamperiode van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger loopt globaal van 15 mei tot en met augustus. De verstorende werkzaamheden aan gebouw 2 vinden dus enkel plaats in de periode van september tot en met april. De werkzaamheden worden in ieder geval voor half mei (start volgend kraamseizoen) afgerond, zodat het gebouw opnieuw als kraamverblijfplaats in gebruik kan worden genomen. Het gebouw blijft daarmee te allen tijde beschikbaar als kraamverblijf voor lokale vleermuispopulaties.
- De werkzaamheden aan de kelder van gebouw 45 (inclusief het ongeschikt maken) worden pas opgestart na afloop van de winterrustperiode. Dat betekent dat de werkzaamheden ten vroegste in april aanvangen. Tevens wordt ervoor gezorgd dat gedurende de periode augustus tot en met half september (piekzwermperiode vleermuizen) de toegang tot de kelders (bij lage ramen) onverstoord en toegankelijk is voor zwermende vleermuizen. Dit betekent dat de steigers ter plaatse van de lage ramen (koekoeks oftewel keldergat) aangepast worden opgebouwd, zodat rondom deze ramen een geschikte invliegrouete is gegarandeerd. De steigerbouwer zoekt hierover afstemming met de begeleidend ecooloog.
- Alle verstorende werkzaamheden aan de kelder van gebouw 45 zijn voor het daaropvolgend winterseizoen (dus vóór november) gereed. De gerenoveerde kelder van het gebouw is dan opnieuw geschikt als winterverblijf voor de betreffende populatie van grootoorvleermuizen. Gebouw 45 blijft daarmee te allen tijde beschikbaar als winterverblijf voor de lokale populatie van grootoorvleermuis.

Ongeschikt maken

- Minstens 1 week voorafgaand aan de werkzaamheden in/aan de gebouwen wordt het gebouw sterk en permanent verlicht:
 - De verlichting wordt met name ter plaatse van de hoge gevels opgesteld, maar zal tevens het pannendak verlichten.
 - Bij het opstellen van de verlichting wordt verstrooiing van licht naar de omgeving van de gebouwen zo goed mogelijk voorkomen.
- Minstens enkele dagen voor de start van de werkzaamheden (wanneer de verlichting al functioneert) worden van deze gebouwen alle nokpannen en kantpannen verwijderd;
- Bij gebouw 2 worden niet enkel de kant- en nokpannen verwijderd (zoals bij de andere gebouwen wordt gedaan), maar worden alle pannen van het dak verwijderd en vervangen door een plastic bekleding. Dit omdat de kolonies in deze gebouwen zich voornamelijk in het dakbeschot bevinden.
- Nadat het aanlichten en pannen verwijderen is uitgevoerd, wordt een controlerende uitgevoerd om te bepalen of er nog vleermuizen in het gebouw aanwezig zijn.
 - Pas wanneer wordt vastgesteld dat het gebouw niet actief in gebruik is door vleermuizen, en de deskundig ecooloog hier expliciet toestemming toe geeft, kan gestart worden met de verstorende werkzaamheden aan het gebouw.

- Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd in de periode van 1 april tot 1 november (onder geschikte weersomstandigheden, of bij vaststelling van voldoende activiteit door de deskundig ecooloog).
- Wanneer de gebouwen gedurende de periode van 1 mei tot 1 augustus ongeschikt worden gemaakt, wordt voorafgaand aan het ongeschikt maken een extra controlerende ronde uitgevoerd.
 - Deze controlerende ronde wordt in de ochtend uitgevoerd, op een tijdstip conform het vigerende vleermuisprotocol, om invliegers van de betreffende soorten waar te nemen.
 - Wanneer meerdere individuen in 1 verblijfplaats worden waargenomen gedurende de controlerende ronde, wordt gewacht met het ongeschikt maken van de gebouwen tot na de kraamperiode van de betreffende soort.
- Het ongeschikt maken gebeurt in afstemming met en onder begeleiding van een deskundig ecooloog.
- In het geval de getroffen maatregelen voor een bepaald gebouw onvoldoende blijken om vleermuizen het gebouw te doen verlaten (volgt uit de controlerende rondes), wordt samen met de deskundig ecooloog nagegaan of/waar er extra maatregelen mogelijk zijn om het betreffende gebouw ongeschikt te maken. Dit kan zijn door het plaatsen van (extra) verlichting direct bij de vastgestelde in- en uitvliegopeningen of op de zolder zelf, het creëren van extra tocht door het maken van gaten in muren of dakbeschot, dan wel het lokaal plaatsen van exclusion flaps (voor afdichten van specifieke invliegopening). Deze bijkomende maatregelen vergen maatwerk en worden steeds onder begeleiding van de ecooloog uitgevoerd.
- Zodra de versturende werkzaamheden aan een gebouw zijn afgerond, wordt de verlichting verwijderd en worden de nok- en kantpannen teruggeplaatst.
- De kelder van gebouw 45 wordt voorafgaand aan de start van de kelderwerkzaamheden en buiten de winterperiode ongeschikt gemaakt voor vleermuizen, om er zeker van te zijn dat er gedurende de uitvoering van de werkzaamheden geen (andere typen) vleermuisverblijven in de kelder aanwezig zijn.

Tijdelijke voorzieningen en uitwijkmogelijkheden

- Voor de laatvlieger zijn geen geschikte kasten bekend als tijdelijke mitigatiemaatregel. De laatvlieger kan echter als uitwijkmogelijkheid gebruikmaken van alle nog niet gerenoveerde en reeds gerenoveerde gebouwen uit voorgaande fases, zoals 47-53 (oneven) en 55-58, binnen het AZC Gilze. Over het hele terrein zijn in gebouwen, zowel gerenoveerd als nog niet gerenoveerd, verblijfplaatsen van de laatvlieger aangetroffen. De lokale laatvlieger populatie is bekend met een aantal bestaande verblijfplaatsen enerzijds en met de mogelijkheid van verblijfplaatsen in gerenoveerde gebouwen anderzijds. Elk gerenoveerd gebouw is immers ook weer geschikt gemaakt voor de laatvlieger. Deze gebouwen zijn door de beschikbaarheid van toegankelijke zolders ook geschikt als vorstvrije winterverblijfplaatsen.
- Gebouw 2, met de kraamverblijfplaats van de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis, wordt buiten de kraamperiode gerenoveerd en is voor de volgende kraamperiode weer beschikbaar. Op deze wijze zijn de kraamverblijfplaatsen altijd beschikbaar voor die functie en is het niet nodig om tijdelijke kraamvoorzieningen te realiseren.
- Voor elk verblijf van de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis dat in de gebouwen aanwezig is en als gevolg van de werkzaamheden tijdelijk ongeschikt wordt, zijn minimaal 2 compensatiekasten in de directe omgeving gerealiseerd. Dat betekent dat voor de compensatie van de 12 kleine verblijven van de gewone grootoorvleermuis en gewone dwergvleermuis in de gebouwen zelf, een totaal van 24 compensatiekasten nodig zijn.
- Voor de tijdelijke kasten gelden de volgende eisen:

- De compensatiekasten zijn opgehangen binnen het kerngebied van de lokale populatie, en zo mogelijk binnen 100 à 200 m van de oorspronkelijke verblijfplaats, en buiten de invloedssfeer van de activiteiten.
- De locatie van de compensatiekasten is gelijk aan of beter van kwaliteit dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal 4 meter hoogte), aanvliegroute en vrije vliegruimte en is vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren.
- De kasten zijn zo opgehangen dat deze verschillende microklimaten aanbieden (bijvoorbeeld door een cluster van kasten op te hangen met verschillende exposities ten opzichte van de zon).
- De kasten hebben zoveel mogelijk dezelfde eigenschappen als de oorspronkelijke verblijfplaatsen (bijvoorbeeld vergelijkbare materiaalsoort en volume, met een vergelijkbare bufferwaarde wat betreft opwarmen en afkoelen).
- Om ervoor te zorgen dat de vleermuizen voldoende tijd hebben om de nieuw aangeboden vleermuiskasten te ontdekken, is rekening gehouden met een gewenningsperiode van minimaal drie (zomerverblijf < 10 dieren) tot 6 (zomerverblijf > 10 dieren en paarverblijf) maanden, waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen.
- Binnen het AZC Gilze zijn reeds 38 vleermuiskasten beschikbaar als tijdelijke voorziening.
 - De kasten hebben 6 verschillende typen (Houten dubbellaags kleine kraamkast, Schwegler 2F holtekast, Schwegler 2FE vleermuis muurschaal, VK MP 02, VK SK 02 en VK WS 07).
 - Op het terrein zijn in totaal 104 vleermuiskasten opgehangen. De meerderheid van de kasten (84 stuks) zijn opgehangen in maart van 2019. Daarnaast zijn 4 (kraam)kasten opgehangen in november 2021 en nog eens 16 zomer- en paarverblijfkasten in augustus 2022. Deze kasten voldoen daarmee aan de benodigde gewenningstijd.
 - De betreffende kasten zijn tevens verspreid over het gehele AZC Gilze opgehangen. Deze bevinden zich weliswaar niet allemaal binnen de 200-metercontour van de gebouwen van het voorliggend project, maar wel binnen het kerngebied van de lokale populatie van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootovleermuis (conform vigerende kennisdocumenten); aangezien de resultaten van het vleermuisonderzoek erop wijzen dat het gehele terrein door deze vleermuissoorten wordt gebruikt.
 - Een aantal van deze kasten is niet beschikbaar als compensatiekast voor de werkzaamheden aan de gebouwen van het voorliggende planvoornemen, omdat deze ten tijde van de opstart van deze werkzaamheden nog dienstdoen als tijdelijke compensatie voor de overige renovatiewerkzaamheden op het terrein (fase 4, gezien gedeeltelijke overlap tussen uitvoeringsfase). Ook hangen een aantal van deze kasten aan de gebouwen van het huidige planvoornemen, of aan de overige gebouwen waar op dat moment renovatiewerkzaamheden plaatsvinden (fase 4). Deze kasten zijn daarmee niet beschikbaar als compensatiekast voor het voorliggende planvoornemen.
 - Met inachtneming van het bovenstaande zijn er echter nog steeds 38 kasten aanwezig die geschikt én beschikbaar zijn als tijdelijke compensatie voor de zomer- en paarverblijven in de gebouwen van het huidige planvoornemen.
- De werkzaamheden aan fase 4 worden in 2025 afgerond. Deze gebouwen zijn weer geschikt gemaakt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen en zijn daarmee als uitwijkmogelijkheid beschikbaar.

- De tijdelijke voorzieningen die zijn geplaatst ten behoeve van de renovatie van onder andere gebouw 47, 55, 57 en 58, zijn na oplevering van deze gebouwen weer vrijgekomen en bruikbaar als tijdelijke voorziening in het kader van voorliggend project.
- De kasten blijven in ieder geval tot voltooiing van de renovatiewerkzaamheden binnen het AZC Gilze (alle fasen) hangen (plus de benodigde gewenningsperiode volgend uit de vigerende kennisdocumenten). Wanneer de vleermuiskasten daarna geen belemmering vormen voor het gebruik van de gebouwen, blijven ze permanent hangen.

Permanente voorzieningen gebouw 45

- Na de renovatiewerkzaamheden worden (delen van) de zolders van het gebouw beschikbaar gemaakt/behouden als verblijfplaats voor vleermuizen.
- In van het gebouw worden 4 ruimtes gecreëerd waar vleermuizen ongestoord kunnen verblijven. Dit wordt gedaan door aan de binnenzijde van de zolder/ vliering op een afstand van 3,6 tot 17 meter (afstand varieert per zijbeuk van het gebouw) van de kopgevels een wand te plaatsen. De ruimte die achter deze wanden ontstaat (tussen wand en gevel) wordt daarbij voorbehouden voor vleermuizen. Enkel het centrale deel van de zolder is daarmee niet bereikbaar voor deze dieren, deze is bedoeld voor installaties. De zolders blijven daarmee vorstvrij.
- De vleermuisverblijven op de vliering worden toegankelijk gemaakt door middel van ventilatiepannen, waarachter in het dakbeschot een toegang wordt gemaakt tot de vliering. Tevens worden ter plaatse van de kleine dakkapelletjes toegangen tot de vliering gemaakt. De huidige invliegmogelijkheden ter plaatse van de hoge gevel blijven ongemoeid, zodat via deze weg toegang wordt geboden tot de achterliggende vleermuiszolder
- Gedurende de renovatiewerkzaamheden worden aanpassingen gedaan aan de buitengevels om de vleermuiszolders beter toegankelijk te maken voor vleermuizen. In de kopgevels van het gebouw worden 2 doorkruipstenen aangebracht ter hoogte van de vleermuiszolders, waardoor deze toegankelijk zijn voor vleermuizen.
- Daarnaast wordt op telkens 4 locaties in iedere kopgevel een baksteen achter de aftimmering langs de dakrand (gedeeltelijk) weggehaald. Dit is vrijwel niet zichtbaar. Alternatief wordt een onderbreking gemaakt in de muurplaat langs de kopgevel, zodat de vleermuizen via de ruimte die ontstaat door het ontbreken van een baksteen (in de huidige situatie de meest gebruikte weg) de vliering kunnen bereiken. Hierdoor ontstaat een situatie die sterk vergelijkbaar is met de huidige situatie, waarin de vleermuizen de zolderverdieping van (een deel van) de gebouwen als verblijfplaats kunnen gebruiken.
- In het plafond van de 1e etage van het gebouw wordt een zogenoemde thermische schil aangebracht. Daar waar installaties op de vliering worden geplaatst, wordt aanvullend ook de binnenzijde van het hellende dak geïsoleerd. Dit gebeurt niet ter plaatse van de vleermuiszolders. Momenteel is circa 2/3^e van de 1^e verdieping in gebruik en verwarmd met radiatoren. Bij diverse ruimten is aan de bovenzijde isolatie aanwezig. Door het aanbrengen van de thermische schil wordt warmtelekkage naar de zolderverdieping beperkt. Om de vleermuizen meer interne variatie te bieden wordt in elk van de 4 vleermuiszolders een maatwerkvoorziening gerealiseerd.
 - Op 1 locatie op de tussenwand tussen vleermuiszolder en de installatieruimte wordt de thermische schil te doorbroken. Hier wordt dus geen isolatiemateriaal geplaatst.
 - Tegen dit stuk ongeïsoleerde wand wordt aan de binnenzijde van de vleermuiszolder een vleermuiskast geplaatst (type 'Houtperfectie MW01 vleermuis kraamkast zonder achterwand' of vergelijkbaar). Deze meerlaagse kast biedt gebufferd contact met de verwarmde binnenzijde van het gebouw, waardoor verschillende warmere microklimaten in de kast ontstaan.

- De lagen van de kast zijn onderling verbonden, waardoor vleermuizen zich intern binnen de kast kunnen verplaatsen.
- De kast wordt zo hoog mogelijk aan de tussenwand geplaatst, zodat onder de kast zoveel mogelijk invliegruimte beschikbaar blijft.
- Tot slot wordt rekening gehouden met de mogelijke functie van ventilatieroosters voor vleermuizen. De binnenzijde van de gevel wordt geïsoleerd en er wordt balansventilatie toegepast, waardoor de ventilatieopening aan de binnenzijde moeten worden afgesloten om vochtproblemen en luchtlekken te voorkomen. Het dichtmaken aan de binnenzijde gebeurt door hier een plaat tegenaan te plaatsen. Aan de buitenzijde blijven de roostersleuven open, zodat vleermuizen deze kunnen blijven gebruiken als verblijfplaats.

Permanente voorzieningen gebouw 45 – kelder

- De noordelijke kelderruimtes, waar de meeste overwinterende dieren worden aangetroffen, blijven gedeeltelijk intact en bereikbaar. In het midden van de kelder wordt een thermische schil aangebracht, waardoor langs de randen van de kelder - in verbinding met de originele invliegopeningen ter plaatse van de lage ramen- een zone beschikbaar blijft voor de gewone grootoorvleermuis.
- De kelder van de oostelijke zijbeuk (circa 300 m²) wordt ingericht als vleermuiskelder. De klimatologische omstandigheden in dit deel van de kelder zijn geschikt voor een winterverblijf functie (stabiel klimaat, juiste luchtvochtigheid).
- Dit deel van de kelder wordt daarom buiten de thermische schil gehouden. Daarnaast wordt de toegankelijkheid verbeterd door de invliegopening bij het lage raam van de oostelijke kelderruimte te behouden en via mangaten de overige (kruip)ruimtes hiermee en onderling met elkaar te verbinden.

Permanente voorzieningen gebouw 2

- Gebouw 2 wordt in grote lijnen op gelijke wijze weer geschikt gemaakt voor vleermuizen als gebouw 45, maar wijkt op enkele punten af.
- De volledige zolderverdieping van gebouw 2 wordt geschikt gemaakt worden voor vleermuizen. Er is bij gebouw 2 geen sprake van een installatieruimte op de zolderverdieping.
- Het dakbeschot en de zolderruimte blijven op dezelfde wijze bereikbaar voor vleermuizen door de oorspronkelijke invliegopeningen terug te brengen. Het gaat dan onder meer om het vrijhouden van ruimte onder de nokpannen van de buitenmuur (bijvoorbeeld niet dichtzetten met zeil), waarlangs de dieren het dakbeschot en vervolgens de zolderruimte kunnen bereiken.
- Op de zolder van gebouw 2 wordt aanvullend een gemetseld volume van bakstenen aangebracht ter vervanging van de huidige schoorsteen.
- Net als de huidige schoorsteen krijgt dit volume een interne verbinding met het dakvlak krijgen.
- Het bouwsel heeft een ruw oppervlak en bevat een gebufferde binnenruimte.
- Het volume biedt diverse wegkruipmogelijkheden, variërend van open stootvoegen tot grotere holten langs de buitenzijde van het bouwsel.
- De exacte uitwerking vindt plaats in overleg met de ecooloog.

Permanente voorzieningen algemeen

- Naast de vleermuiszolders zijn in de nieuwe situatie ook originele verblijfplaatsen achter gebouwdelen weer beschikbaar. Hierbij kan worden gedacht aan houten aftimmering (zoals boeidelen en windveren), houten goten en dakpannen. Tevens worden de tijdelijk verwijderde nok- en kantpannen direct na de werkzaamheden teruggeplaatst, zodat deze opnieuw dienst kunnen doen als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de laatvlieger. Zodoende kunnen de gebouwen in de toekomstige situatie dezelfde functies vervullen als in de huidige situatie. De lokale populaties kunnen daarbij opnieuw gebruik maken van de kieren en spleten achter aftimmeringen en pannen als zomer- kraam- en paarverblijfplaats.

Permanente voorzieningen gebouw 70

- Ter plaatse van het voormalig gebouw nummer 70 wordt nieuwbouw gerealiseerd. Hierbij worden verschillende verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen gerealiseerd.
- De begane grondverdieping van het gebouw wordt uitgevoerd in metselwerk, waarin openingen worden gemaakt en behouden waarlangs vleermuizen toegang krijgen tot de achterliggende spouw. Deze spouw is om de hoeken met elkaar verbonden, zodat de vleermuizen zich intern kunnen verplaatsen naar andere oriëntaties.
- Ter plaatse van de op één na bovenste metselsteenlaag worden open stootvoegen aangebracht, waarmee alle spouwmuren achter metselwerk direct toegankelijk zijn. De luchtspouw heeft een diepte van 30 millimeter achter het metselwerk en 139 millimeter achter de metaalplaat. Vleermuizen kunnen zich vasthouden aan het metselwerk aan de binnenzijde van de spouwmuur. De open stootvoegen hebben een minimale afmeting van 1 centimeter breed en 6 centimeter hoog (steenhoogte) en worden aangebracht op een hoogte van circa 2,50 tot 2,55 meter boven maaiveld. Het exacte patroon volgt in de verdere uitwerking van het ontwerp.
- Aan de nieuwbouw worden 8 losse vleermuiskasten gerealiseerd die extern worden gemonteerd. De ophanghoogte (onderzijde van de kast) varieert van circa 3,37 meter boven maaiveld tot 6,25 meter boven maaiveld. Het betreft permanente voorzieningen, uitgevoerd in een duurzame houtbetonnen variant. Er worden verschillende (schakelbare) modellen toegepast.

Permanente voorzieningen gebouw 64

- Gebouw 64 betreft een bunker gelegen circa 400 meter ten oosten van gebouw 23. Dit gebouw is in 2023 heringericht als vleermuisbunker voor (met name overwinterende) vleermuizen.
- De bunker is op de volgende manier geschikt gemaakt als vleermuisverblijfplaats:
 - In de bunker is een inbouw gerealiseerd door op de bestaande fundering een stelconplaat te leggen, daarop wanden op te trekken en hierop opnieuw een stelconplaat te plaatsen. Hierdoor is een besloten binnenruimte ontstaan, die via een brede gleuf in de bestaande deur toegankelijk is gemaakt.
 - De ruimte is afgesloten ter hoogte van de muren en het plafond om een stabiel en relatief vochtig binnenklimaat te creëren, mede door de aanwezige vochtige betonvloer.
 - Door middel van dwars geplaatste muren is buffering bij de ingangen gecreëerd.
 - De deur is goed afgesloten om predatie door bijvoorbeeld bosmuizen op overwinterende vleermuizen te voorkomen.
 - De wanden van de binnenruimte zijn opgetrokken uit snelbouwstenen, vanwege hun ruwe en geprofileerde oppervlak, zodat vleermuizen hier goed aan kunnen hangen.

- Aan de binnenkant is een extra laag snelbouwstenen op zijn kant tegen de dragende muur aangebracht, waardoor een wegkruipruimte voor vleermuizen is ontstaan.
- De spouw toegankelijk gemaakt voor vleermuizen door het aanbrengen van meerdere invliegopeningen (open stootvoegen) in de vervangen muurplaten.
- Daarnaast is de volledige kapconstructie opnieuw aangebracht. In de dakopbouw is een toegankelijke vliering gerealiseerd. Het pannendak is geschikt gemaakt voor verschillende soorten vleermuizen door voldoende ruimte te laten tussen dakpannen en dakbeschot en door het aanbrengen van lokale invliegopeningen (doorkruipstenen) vanuit de kopgevels. Doordat de doorkruipruimte voldoende groot zijn uitgevoerd (circa 2 centimeter), kunnen ook grotere soorten, zoals de laatvlieger, hiervan gebruik maken.
- Ter optimalisatie van het binnenklimaat voor vleermuizen zijn aanvullende maatregelen getroffen:
 - Ventilatioeroosters op maaiveldhoogte zijn dichtgezet. Hierdoor wordt het binnendringen van muizen en roofdieren voorkomen en wordt de vorming van tocht beperkt.
 - In de bunker zijn aanvullende wegkruipvoorzieningen gerealiseerd, waaronder dakpannen die tegen de wanden zijn bevestigd. Vleermuizen kunnen hierachter wegkruipen en extra beschutting vinden.
 - In het middendeel van de bunker wordt een opstaande waterdichte rand van 10 tot 20 centimeter aangelegd, waarmee een waterhoudend middendeel wordt gecreëerd. Voorafgaand aan iedere winterperiode wordt de waterlaag aangevuld. Dit waterbassin draagt bij aan een buffering van de binnentemperatuur en een geschikte luchtvochtigheid voor overwinterende vleermuizen. In het bassin worden enkele stenen geplaatst die boven het wateroppervlak uitsteken, om verdrinking van vleermuizen te voorkomen.
- Om de vindbaarheid van gebouw 64 te verhogen, is een 'pad' richting de bunker aangelegd in de vorm van een takkenril. Deze is als lijnvormige structuur aangebracht tussen het pad bij gebouw 43 en de bunker. Langs de takkenril is het bos opener gemaakt, waardoor zowel de takkenril zelf als de bosrand vleermuizen geleidt richting de bunker.

Monitoring

- Gedurende de uitvoeringsperiode van voorliggend project wordt vleermuismonitoring uitgevoerd. De scope van dit onderzoek wordt opgezet door een deskundig ecooloog en telkens afgestemd op de resultaten van de voorgaande monitoringsrondes, alsmede op de voor het betreffende jaar geplande werkzaamheden. De monitoring richt zich daarbij met name op gebouwen waar veranderingen in vleermuisactiviteit zijn vastgesteld of worden verwacht.
- Door middel van monitoring kan worden vastgesteld of de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen daadwerkelijk effectief zijn. Hiermee wordt inzichtelijk of negatieve effecten op de lokale populatie zoveel mogelijk worden voorkomen en of de lokale staat van instandhouding wordt geborgd. Indien nodig kan op basis van de monitoringsresultaten worden bepaald of aanvullende maatregelen nodig zijn om niet-voorzien effecten weg te nemen.

- Als aanvulling gedurende de uitvoeringsperiode wordt ook de staat van de aanwezige vleermuiskasten gemonitord. De kasten zijn gemaakt van FSC-platen en een afwerking van spuitkurk. Dit materiaal kan onder invloed van tijd en weersomstandigheden gaan verweren, waardoor gaten en kieren kunnen ontstaan. Gecontroleerd wordt of de kasten nog voldoende duurzaam zijn om de komende jaren te kunnen functioneren als vleermuisvoorziening. Indien nodig wordt opdracht gegeven tot herstel of vervanging van de kasten.
- Na afronding van de laatste monitoringsronde ten behoeve van de paarverblijfplaatsen worden de resultaten vastgelegd in een rapportage en aan het bevoegd gezag toegezonden. In het monitoringsrapport worden ten minste de volgende gegevens opgenomen:
 - Duiding van de waargenomen aantallen, soorten en typen verblijfplaatsen, alsmede de data en locaties van de waarnemingen;
 - Een conclusie ten aanzien van de functionaliteit van de verblijfplaatsen in het plangebied. Indien blijkt dat de verblijfplaatsen in de aangevraagde situatie niet effectief zijn, worden aanvullende maatregelen voorgesteld om de functionaliteit van de verblijfplaatsen te herstellen of op andere wijze te compenseren.
- De monitoring bestaat uit de onderstaande rondes:
 - **Winterverblijfplaatsen**
In de periode van 1 december tot 1 maart (koude omstandigheden tot en met maart) vindt in pandig onderzoek plaats. Tijdens de zwermperiode van 1 augustus tot en met 10 september wordt aanvullend onderzoek naar winterverblijfplaatsen uitgevoerd met batdetectors. Jaarlijks worden alle gebouwen in pandig onderzocht op aanwezigheid van (sporen van) vleermuizen. Daarbij worden telkens alle keutels verwijderd om nieuw gebruik zichtbaar te maken.
 - **Zomer- en kraamverblijfplaatsen**
In de periode van 1 juni tot en met 15 juli worden 3 monitoringsrondes uitgevoerd: 2 avondrondes (van zonsondergang tot 2,5 uur na zonsondergang, in verband met de laatvlieger en de gewone grootoorvleermuis), 1 ochtend (vanaf 3 uur vóór zonsopkomst, in verband met de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis). Ook de Franjestaart en de baardvleermuis vallen binnen deze inventarisaties. In de zomerperiode wordt, met het oog op zoldergebruik door de gewone grootoorvleermuis, tevens een in pandige controle uitgevoerd op de zolders van de gebouwen; daarbij worden keutels verwijderd om nieuw gebruik zichtbaar te maken.
 - **Zwermplaatsen**
In de periode van 1 augustus tot en met 10 september worden 2 monitoringsrondes uitgevoerd, waarbij per ronde gedurende een aaneengesloten periode van ten minste 2 uur, van 00.00 tot 02.00 uur, wordt gemonitord op middernachtzwermgedrag. Eén van deze rondes geldt tevens als monitoring voor paarverblijfplaatsen van de genoemde soorten.
 - **Paarverblijfplaatsen**
In de periode van 15 augustus tot en met 15 september worden 2 monitoringsrondes uitgevoerd (voor alle soorten). Eén ronde wordt gecombineerd met een inventarisatie van zwermplaatsen. De andere ronde kan plaatsvinden in de avond, rond middernacht of in de ochtend.

- **Overig**

Tijdens alle monitoringsrondes wordt tevens de aanwezigheid van andere beschermde soorten genoteerd en op kaart vastgelegd. Bij elk bezoek overdag wordt het gebruik van de aanwezige vleermuiskasten gemonitord met een zaklamp of een camera met lens. Deze controle vindt eenmaal per jaar plaats: in het voorjaar, tijdens de kraamtijd en in het najaar.

Alpenwatersalamander

- Voorafgaand aan de sloop van gebouw 23 worden aanwezige Alpenwatersalamanders uit het gebouw verwijderd en in geschikt habitat buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden vrijgelaten.

Afwijking kennisdocument vleermuizen (algemeen)

De methode van ongeschikt maken middels aanlichten en het creëren van tocht wordt afgeraden in het kennisdocument voor de gewone dwergvleermuis. Wij kunnen echter akkoord gaan met het toepassen van deze methodes om meerdere redenen. Tocht en licht worden vooral afgeraden bij het weren van vleermuizen uit spouwmuren. De betreffende gebouwen hebben geen spouwmuur. De gebouwen zijn oud en zitten vol gaten en kieren. Het is praktisch niet mogelijk om elke mogelijke invlieg opening dicht te zetten middels afdichting en exclusion flaps. Daarnaast wordt de methode voor ongeschikt maken gecombineerd ingezet. Er wordt zowel aangelicht als tocht gecreëerd. Indien uit controlerondes blijkt dat aanvullende maatregelen nodig zijn, worden deze ingezet. Daarnaast wordt middels een aanvullend voorschrift een visuele inspectie van de zolders opgelegd tijdens de controleronde. Dit geeft extra zekerheid dat de gebouwen daadwerkelijk vleermuisvrij zijn, voordat deze worden vrijgegeven. Er worden controlerondes (en maatwerk aanpassingen) uitgevoerd tot de gebouwen vleermuisvrij zijn. Alles bij elkaar geeft dit voldoende zekerheid dat de gebouwen correct vleermuisvrij worden verklaard.

Voor de kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger en gewone dwergvleermuis in gebouw 2 en 45 zijn geen tijdelijke voorzieningen geplaatst. De kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger in gewone dwergvleermuis in gebouw 2 worden buiten de kraamperiode ongeschikt gemaakt en zijn vóór de eerstvolgende kraamperiode weer op dezelfde locatie beschikbaar. De kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in gebouw 45 wordt buiten de kraamperiode ongeschikt gemaakt. Voor de eerstvolgende kraamperiode zijn de kraamvoorzieningen in gebouw 45 weer beschikbaar. Doordat de kraamvoorzieningen vóór het volgende kraamseizoen weer op dezelfde locatie beschikbaar zijn, is het niet nodig om tijdelijke voorzieningen te realiseren.

Er worden voor de laatvlieger geen tijdelijke voorzieningen gerealiseerd. Voor de laatvlieger zijn geen werkende tijdelijke voorzieningen bekend. Alle werkzaamheden worden buiten de kraamperiode van de laatvlieger uitgevoerd. De gebouwen zijn alleen tijdens de winterperiode tijdelijk niet toegankelijk. De gebouwen zijn direct na oplevering weer toegankelijk en geschikt als kraamverblijfplaats voor de laatvlieger. De meeste gebouwen binnen het AZC Gilze zijn reeds gerenoveerd. Al deze gebouwen zijn weer geschikt gemaakt voor vleermuizen door het aanbrengen van (vorstvrije) vleermuiszolders. Ook gebouwen die op voorhand mogelijk minder geschikt waren voor de gewone dwergvleermuis zijn geschikt gemaakt middels o.a. vleermuiszolders. Hiermee zijn in de directe omgeving altijd voldoende tijdelijke uitwijkmogelijkheden voor een winterverblijfplaats voor de laatvlieger. Tijdelijke voorzieningen zijn daarmee ook niet noodzakelijk.

Voor de verblijfplaatsen in gebouw 23, die door sloop verdwijnen, worden niet conform de vigerende kennisdocumenten van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis vervangende permanente voorzieningen gerealiseerd. Door het complete pakket aan maatregelen over het gehele AZC Gilze is de staat van instandhouding van de soorten echter geborgd. De meeste gebouwen binnen het AZC Gilze zijn reeds gerenoveerd. Al deze gebouwen zijn weer geschikt gemaakt voor vleermuizen door het aanbrengen van vleermuiszolders en geschikt houden van andere verblijfslocaties zoals dakvlakken. Ook gebouwen die op voorhand mogelijk minder geschikt waren voor de gewone dwergvleermuis zijn geschikt gemaakt middels onder andere vleermuiszolders.

Op het terrein is zijn populaties van o.a. de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger actief. Deze hebben verspreid over het terrein alle typen verblijfsfuncties (zomer, kraam, (massa)winter, etc.) verspreid over circa 70 gebouwen.

Naast de (gerenoveerde en te renoveren) bestaande bebouwing zijn en worden volledig nieuwe voorzieningen gerealiseerd in gebouw 64 (de 'bunker') en de nieuwbouw van gebouw 70. De focus bij gebouw 64 ligt daarbij voornamelijk op het realiseren van (massa)winterfuncties voor vleermuizen. In potentie is dit gebouw echter ook geschikt voor andere verblijfsfuncties. Doordat bij de nieuwbouw van gebouw 70 rondom het volledige gebouw de spouwmuur (intern verbonden) geschikt wordt gemaakt, is dit gebouw ook geschikt voor verscheidene verblijfsfuncties voor gebouwbewonende vleermuizen. Ondanks de sloop van gebouw 23 blijven er dus tientallen (geschikte) gebouwen over, voldoende voor een robuust netwerk aan verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. Doordat is geborgd dat op de lange termijn voldoende verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen op het terrein aanwezig zijn, is de gunstige staat van instandhouding daarmee, voor wat betreft verblijfsmogelijkheden, voor de lokale populatie geborgd.

Door het aanbrengen van de thermische schil in gebouw 2 veranderen de klimatologische omstandigheden. Op warme dagen kan het iets heter worden. Op koude dagen kan het iets kouder worden. Door het aanbrengen van het gemetselde volume wordt intern in de verblijfplaats in extra klimatologische variatie voorzien. De laatvlieger kan binnenin dit volume extra gebufferde ruimtes betrekken. Op koudere dagen kunnen de laatvliegers in deze voorziening een kleinere ruimte zelf meer verwarmen dan een volledige open zolder. Op warmere dagen geeft de buffering van het grote gemetselde volume meer mogelijkheden om zich op koelere plekken terug te trekken. Middels aanvullende voorschriften is de functionaliteit en effectiviteit van de voorziening extra geborgd.

Aangezien gebouw 23 geen verblijfplaats van de Alpenwatersalamander betreft, hoeft dit ook niet te worden gecompenseerd. Uit het nader onderzoek blijkt dat de dat aanwezige Alpenwatersalamanders sterk vermagerd waren. Er was geen mogelijkheid voor de salamanders om het gebouw weer uit te komen. De kelder is daarmee geen verblijfplaats maar een ecologische val. Dit hoeft dus niet gecompenseerd te worden.

2.7 Voorschriften

Wij nemen in aanvulling op voorgestelde maatregelen de volgende voorschriften op om de staat van instandhouding te kunnen borgen voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en de Alpenwatersalamander:

Algemene voorschriften

1. De vergunninghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden beginnen bekend is, maar uiterlijk 2 werkdagen voor de start van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De vergunninghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl, als bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere activiteiten als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk blijken.
3. Deze vergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan dit besluit verbonden voorschriften.
4. De genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van dit besluit en de daaraan verbonden voorschriften, zodat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de activiteiten (inclusief alle maatregelen die er voor de soorten worden genomen) uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan en de aanvullende gegevens van 7 mei 2025, 20 mei 2025, 3 juni 2025, 12 juni 2025, 20 oktober 2025, 21 oktober 2025, 28 oktober 2025 en 3 december 2025.
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ (hierna: ecooloog) op het gebied van de soorten waarvoor vergunning is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken, uitvoeren van de controleronde en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op eerste verzoek van een toezichthouder te worden overlegd.

¹ Wat wij hieronder verstaan staat op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO): <https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/ecologisch-deskundige>

9. De vergunninghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de uitvoeringslocatie, dienen voor het uitvoeren van de werkzaamheden van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk 2 werkdagen voor de start van de werkzaamheden. Mail het ecologisch werkprotocol naar info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.
10. Zodra alle handelingen en activiteiten zijn uitgevoerd die betrekking hebben op de beschermde soorten opgenomen in de vergunning, dient de afronding van de werkzaamheden bij ons te worden gemeld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de gerealiseerde permanente voorzieningen, het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen en de inrichting van het plangebied. Dit dient u te doen door het logboek naar ons op te sturen via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

De algemene voorschriften zijn opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de vergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Specifieke voorschriften

Ongeschikt maken

11. De winterverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis mag alleen in de periode van 1 april tot en met 15 april ongeschikt gemaakt worden wanneer de weersomstandigheden en het seizoensverloop dit toelaten. Wanneer de winterverblijfplaatsen in deze periode ongeschikt gemaakt worden, dient, aan de hand van de weersomstandigheden en het seizoensverloop, in het logboek te worden onderbouwd dat de kwetsbare winterperiode is afgelopen.

Dit voorschrift is opgenomen om te voorkomen dat de winterverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis ongeschikt worden gemaakt terwijl de kwetsbare winterperiode nog loopt. In de voorgestelde maatregelen is opgenomen dat de winterverblijfplaats (buiten de winterperiode) in de periode 1 april tot 1 november ongeschikt gemaakt zal worden. Winterverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis kunnen echter ook in de periode tot en met 15 april in gebruik zijn als winterverblijfplaats wanneer er sprake is van koudere weeromstandigheden in deze periode.

12. De bovengrondse delen van de gebouwen mogen in beginsel alleen ongeschikt gemaakt worden in de periode van 15 april tot 1 oktober. Hierbij geldt:
 - a. Gebouw 2 mag niet ongeschikt worden gemaakt in de periode van 15 april tot en met 15 september in verband met de kraamfunctie voor de laatvlieger.
 - b. Gebouw 23 en 45 mogen niet ongeschikt worden gemaakt in de periode 15 mei tot en met 1 juli in verband met de kraamfunctie voor de gewone dwergvleermuis.
 - c. Wanneer het ongeschikt maken wordt gepland in de periode van 15 april tot en met 15 mei, dient de avond/ochtend voorafgaand aan het ongeschikt maken een controlerende te worden uitgevoerd conform het vigerende vleermuisprotocol. Wanneer er meerdere in- of uitvliegende vleermuizen worden waargenomen, mag er niet worden gestart met ongeschikt maken. Dit dient dan pas na het kraamseizoen plaats te vinden, dus na augustus. Ongeschikt maken in augustus is enkel toegestaan wanneer het zeker is dat het kraamseizoen voorbij is. De deskundige ecooloog dient in het logboek te onderbouwen dat het kraamseizoen voorbij is.

- d. Wanneer het ongeschikt maken van gebouw 2 wordt gepland in de periode 15 september tot 1 oktober, dient er de avond/ochtend voorafgaand aan het ongeschikt maken een controleronde te worden uitgevoerd naar de aan- dan wel afwezigheid van een kraamkolonie laatvlieger. Wanneer er tijdens deze controleronde meerdere in- of uitvliegende laatvliegers worden waargenomen, mag er niet gestart worden met het ongeschikt maken.

Dit voorschrift is opgenomen om onderstaande redenen:

De meest kwetsbare perioden van de aangetroffen kraamfuncties moeten worden vermeden. Een kraamkolonie kan zich al vanaf 1 april vormen. Het waarnemen van meerdere in/uitvliegende vleermuizen kan indicierend zijn voor het vormen van de kraamkolonie.

Daardoor mag er niet meer ongeschikt gemaakt worden wanneer de kraamkolonie zich al aan het vormen is.

Bij een laat kraamseizoen loopt het kraamseizoen van de gewone dwergvleermuis door tot en met augustus. Activiteiten bij kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis kunnen in de maand augustus alleen worden uitgevoerd als de weersomstandigheden en het seizoensverloop het toelaten (Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, BIJ12, 2024).

De gebouwen moeten ook buiten de kwetsbare winterperiode van de laatvlieger ongeschikt gemaakt worden. Er is voorgesteld om ongeschikt te maken van 1 april tot 1 november. Dit overlapt met de kwetsbare winterperiode van de laatvlieger.

De controleronde in de periode van 15 september tot 1 oktober borgt dat de gebouw 2 niet ongeschikt gemaakt worden wanneer een kraamkolonie laatvliegers van het gebouw gebruik maakt als kraamverblijfplaats.

Gebouw 23 en 45 moeten worden gecontroleerd op de mogelijke aanwezigheid van een kraamkolonie laatvlieger voordat ongeschikt wordt gemaakt (in de genoemde periodes). Dit is omdat de gebouwen in potentie wel geschikt zijn als kraamlocatie voor de laatvlieger. Van gebouw 45 is al bekend dat het gebruikt wordt door laatvliegers. Door alle renovatiewerkzaamheden die binnen het AZC Gilze zijn/worden uitgevoerd is het aannemelijk dat de dieren regelmatig verhuizen van verblijfplaats. Het netwerk van verblijfplaatsen is niet stabiel. Door deze cumulatieve effecten is het niet ondenkbaar dat gebouw 23 en 45 in de tussentijd een kraamfunctie voor de laatvlieger zijn gaan vervullen.

13. Op het moment van ongeschikt maken en de 3 daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het uitvoeren van onderzoek naar zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de laatvlieger.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat vleermuizen daadwerkelijk hun verblijfplaats verlaten na het ongeschikt maken.

14. De te gebruiken exclusion flaps dienen groot genoeg te zijn zodat de laatvlieger er gebruik van kan maken. Hiervoor gelden de volgende richtlijnen:

- a. Breedte opening: minimaal 4 centimeter;
- b. Hoogte opening: minimaal 6 centimeter;
- c. Lengte van de klep/flap: minimaal 20 centimeter, zodat de laatvlieger goed naar buiten kan glijden en vliegen zonder terugkeermogelijkheid.

Dit voorschrift is opgenomen, omdat er niet is aangegeven welk type exclusion flaps gebruikt zal worden. Niet alle exclusion flaps zijn geschikt voor de laatvlieger, omdat deze te klein zijn. De laatvlieger heeft exclusion flaps met bredere openingen nodig. In het logboek dient te worden vastgelegd welke exclusion flaps zijn gebruikt. Ook dient te worden onderbouwd dat de laatvlieger hier gebruik van kan maken.

15. Voordat de oude winterverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis ongeschikt gemaakt mag worden, moet de nieuwe winterverblijfplaats in de oostelijke zijbeuk zijn gerealiseerd en aantoonbaar klimatologisch geschikt zijn als winterverblijfplaats. Dit kan op de volgende manieren worden aangetoond:

- a. Uit monitoringsgegevens blijkt dat de nieuwe wintervoorziening door ten minste één gewone grootoorvleermuis is ontdekt en in gebruik is genomen als winterverblijfplaats;
- b. Uit monitoringsgegevens of metingen blijkt dat de nieuwe verblijfplaats klimatologisch (qua temperatuur en luchtvochtigheid) voldoet, waarbij deze:
 - i. Vergelijkbaar is met de oude verblijfplaats. Om een klimatologische vergelijking met de oude verblijfplaats te kunnen maken, zal ook in de oude verblijfplaats gemeten moeten worden.
 - ii. Optimaal is voor de gewone grootoorvleermuis. Klimatologisch optimaal houdt onder andere in dat de temperatuur tijdens vorstperiodes stabiel en vorstvrij moet zijn (tussen 0,5-7 graden Celsius) en dat de luchtvochtigheid hoog is (tussen 75-95% RH). In het logboek moet worden onderbouwd dat de klimatologische omstandigheden optimaal zijn voor een winterverblijfplaats voor de gewone grootoorvleermuis.
- c. Uit klimatologische berekeningen blijkt dat de nieuwe wintervoorziening klimatologisch optimaal is als winterverblijfplaats voor de gewone grootoorvleermuis. Klimatologisch optimaal houdt, onder andere, in dat de temperatuur tijdens vorstperiodes stabiel en vorstvrij moet zijn (tussen 0,5-7 graden Celsius) en dat de luchtvochtigheid hoog is (tussen 75-95% Rh);

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de nieuwe winterverblijfplaats functioneel en effectief is als vervangende voorziening en om ervoor te zorgen dat er in het netwerk van de gewone grootoorvleermuis voldoende (potentiële) winterverblijfplaatsen aanwezig zijn.

16. Gebouw 23 mag, aanvullend op het weer beschikbaar komen van gebouw 45, pas ongeschikt worden gemaakt nadat aantoonbaar een andere massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in gebruik is binnen het AZC Gilze. De massawinterverblijfplaats mag niet aanwezig zijn in een gebouw wat nog moet worden gerenoveerd.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat er altijd een bekende en functionele massawinterverblijfplaats aanwezig is binnen het leefgebied van de populatie gewone dwergvleermuisen binnen het AZC Gilze.

17. De 4 kraamkasten voor de gewone dwergvleermuis aan gebouw 60 dienen functioneel aanwezig te zijn aan het pand vóórdát pand 23 ongeschikt gemaakt mag worden. Deze kraamkasten dienen tenminste 1 volledig kraamseizoen ná het ongeschikt maken van gebouw 23 functioneel aanwezig blijven.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat binnen 50 meter van de originele kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in gebouw 23, kraamvoorzieningen beschikbaar zijn om (tijdelijk) naar uit te wijken voor het eerstvolgende kraamseizoen.

Controlerende

18. Tussen het ongeschikt maken en de controlerende dienen ten minste 3 dagen te liggen.
19. De controlerende dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger conform het Vleermuisprotocol 2021. Met uitzondering van de neerslag; tijdens de gehele controlerende dient het droog te zijn.
20. Bij het uitvoeren van controlerendes dienen alle toegankelijke zolders visueel te worden geïnspecteerd op aanwezigheid van vleermuizen.
21. Na de controlerende mogen geen verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen meer in de bebouwing aanwezig zijn.
22. Met de renovatiewerkzaamheden kan pas worden gestart nadat de ecooloog daarvoor expliciet toestemming heeft gegeven.
23. Tussen de laatste controlerende en de start van de sloop van gebouw 23 dienen maximaal 3 dagen te liggen.
24. In het logboek dienen te worden vastgelegd: de wijze waarop de controlerende is uitgevoerd, de resultaten daarvan, alsmede de datum, het tijdstip, het aantal onderzoekers en de weersomstandigheden tijdens de controlerende.
25. In het logboek dient te worden opgenomen op welk moment de bebouwing natuurvrij is verklaard

De bovenstaande voorschriften over de controlerende zijn opgenomen om te voorkomen dat het gebouw onterecht vleermuisvrij wordt verklaard en dat er nog vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de werkzaamheden.

Permanente voorzieningen

26. De verblijfplaatsen in gebouw 45 en gebouw 2 dienen, na het ongeschikt maken, vóór 1 april weer beschikbaar te zijn.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de kraamverblijfplaatsen in gebouw 45 en gebouw 2 op tijd weer beschikbaar zijn voor de laatvlieger en gewone dwergvleermuis. Het kraamseizoen van beide soorten kan immers al in april starten.

27. Op de vleermuiszolders dienen extra weggroipmogelijkheden te worden gerealiseerd voor vleermuizen. Dit kan bijvoorbeeld gerealiseerd worden door middel van het plaatsen van vleermuis kasten. De hoeveelheid weggroipmogelijkheden dient minimaal vergelijkbaar te zijn met de huidige situatie. In het logboek dient te worden opgenomen waar de weggroipmogelijkheden zich bevinden.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de vleermuiszolders functioneel vergelijkbaar zijn met de originele verblijfplaatsen op de zolders.

28. De wanden tussen de vleermuiszolders en technische ruimtes dienen voor vleermuizen voldoende grip geven zodat zij zich hieraan vast kunnen houden.

Dit voorschrift is opgenomen om extra hangruimte en microklimaten te realiseren voor vleermuizen op de vleermuiszolders.

29. De invliegopeningen van de permanente voorzieningen dienen vergelijkbaar te zijn met de huidige invliegopeningen met betrekking tot locatie, hoogte en afmetingen.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de permanente voorzieningen snel weer gevonden.

30. De invliegmogelijkheden rondom de locatie waar aantikkende laatvliegers zijn aangetoond bij gebouw 45 (op de nok van de noordgevel, waar beide nokvorsten afkomstig van de hoeken van het gebouw bij elkaar komen boven in de nok), dienen na de werkzaamheden op exact dezelfde locatie en op dezelfde wijze weer beschikbaar te zijn voor de laatvlieger.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de laatvlieger in de nieuwe situatie de verblijfplaats kan terugvinden.

Permanente voorzieningen: gebouw 70

31. De spouw die voor vleermuizen geschikt wordt gemaakt in de nieuwbouw van gebouw 70, dient aan de volgende eisen te voldoen:
- De invliegopeningen (stootvoegen) hebben een maatvoering van 18 tot en met 20 millimeter bij minimaal 50 millimeter.
 - Tussen de spouwmuur en het isolatiemateriaal dient ten minste 30 millimeter ruimte te zijn. De vleermuizen dienen zowel aan de buitenmuur als de (afgeschermd) isolatielaag te kunnen hangen.
 - Indien de spouw wordt geïsoleerd met steenwol of glaswol of vergelijkbaar los materiaal, dienen deze te worden voorzien van een harde ruwe buitenlaag of van stevig duurzaam gaas met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter. In geen geval mag daarbij vliesdoek of dampopen folie worden gebruikt, omdat de dieren hierin na verloop van tijd verstrikt kunnen raken.
 - De locaties van de open stootvoegen dienen te worden vastgelegd in het logboek.
 - In het logboek dient met behulp van tekst en foto's te worden vastgelegd hoe de binnenkant en de buitenkant van de verblijfplaatsen eruit komen te zien.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de verblijfplaats in de spouw op de juiste wijze wordt gerealiseerd en beschikbaar en functioneel is voor alle relevante gebouwbewonende vleermuizen.

Permanente voorzieningen: Kraamvoorziening laatvlieger gebouw 2

32. De volgende aanvullende eisen gelden voor de permanente laatvliegervoorziening in gebouw 2:
- Het gemetselde volume dient zo veel mogelijk met materialen uit de oude schoorsteen te worden opgebouwd.
 - Het gemetselde volume op de zolder dient qua volume minimaal even groot te zijn als de originele schoorsteen.
 - De binnenruimte van het gemetselde volume dient vanuit de zolderruimte op meerdere plekken toegankelijk te zijn voor de laatvlieger.

- d. De binnenruimte van het gemetselde volume dient groot genoeg te zijn dat de volledige kraamgroep (met jongen) van de laatvlieger er tegelijkertijd in past.
- e. De thermische schil van het gebouw dient niet gesloten te zijn op de locatie van het gemetselde volume op de zolder.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de permanente kraamvoorziening voor de laatvlieger functioneel en effectief is. Wanneer het gemetselde volume qua omvang minimaal gelijk is aan de oude schoorsteen, is de buffercapaciteit van het volume ook minstens even groot als in de oude situatie. Hergebruik van de oude, bekende, materialen maakt dat de laatvlieger meer bekend is met de nieuwe situatie. De volledige kraamgroep moet vanuit de zolderruimte toegang hebben tot het gemetselde volume zodat zij in staat zijn elk moment de klimatologisch meest optimale locatie in de voorziening te betrekken. Het doorbreken van de thermische schil op de locatie waar het gemetselde volume aansluit maakt dat er lokaal meer wisselwerking is tussen het gemetselde volume en de binnenzijde van het gebouw. Dit zorgt op warme dagen voor een koelend effect en op koude dagen voor een verwarmend effect waardoor altijd een geschikte temperatuur in de voorziening aanwezig is.

Monitoring

- 33. De klimatologische omstandigheden (temperatuur en luchtvochtigheid) in de nieuwe winterverblijfplaats(en) van de gewone grootoorvleermuis dienen te worden gemonitord. De monitoring dient tenminste gedurende de kwetsbare winterperiode en 1 maand daarvoor en daarna te worden uitgevoerd. Wanneer dit in het 1^e jaar na oplevering niet haalbaar is, dient zo snel mogelijk te worden gestart met monitoring. De monitoring dient tenminste 3 jaar te worden uitgevoerd. Het is belangrijk om, ten minste, de koudste en warmste plek te monitoren. Dit zijn respectievelijk een lage plek voorin de verblijfplaats en een hoge plek achterin.

Dit voorschrift is opgenomen, conform het vigerende Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis, om te borgen dat de nieuwe wintervoorziening klimatologisch geschikt zal zijn voor de gewone grootoorvleermuis, vóórdat de oude verblijfplaats wordt verwijderd. Dit voorschrift is ook opgenomen om meer kennis te vergaren over vervangende voorzieningen.

- 34. Rapportages met monitoringsgegevens dienen jaarlijks, uiterlijk 1 jaar na de laatste metingen, aan ons te worden aangeleverd. De rapportages worden verzonden naar info@odbn.nl onder vermelding van het zaaknummer (Z/232298).
- 35. De rapportages over de klimatologische monitoring dienen in ieder geval de volgende informatie te bevatten:
 - a. een grafiek waarin de datum is afgezet tegen de temperatuur voor elke sensor en locatie binnen de verblijfplaats; in deze grafiek worden zowel de buitentemperatuur als de temperatuur van individuele sensoren weergegeven.
 - b. de grafiek omvat ten minste de kwetsbare winterperiode en 1 maand daaraan voorafgaand en 1 maand daarna; indien er metingen in andere perioden (zoals de zomer) zijn uitgevoerd, worden deze eveneens opgenomen;
 - c. de ruwe data van alle uitgevoerde metingen (alle perioden) dienen te worden aangeleverd.

Deze voorschriften over monitoring zijn opgenomen om meer kennis te vergaren over de klimatologische omstandigheden in winterverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis.

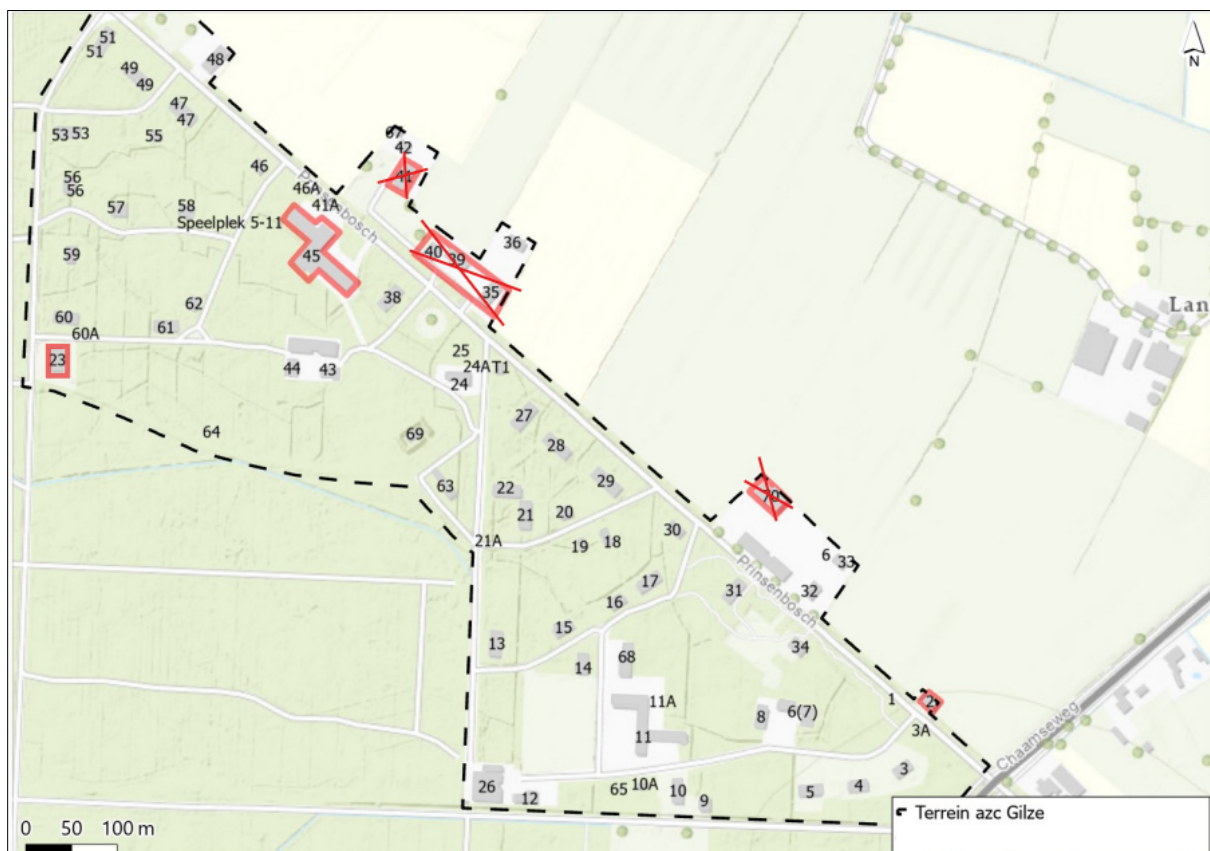
2.8 Staat van instandhouding

Door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de laatvlieger niet in het geding. Dit omdat voor, tijdens en na de werkzaamheden maatregelen worden getroffen.

3. Conclusie

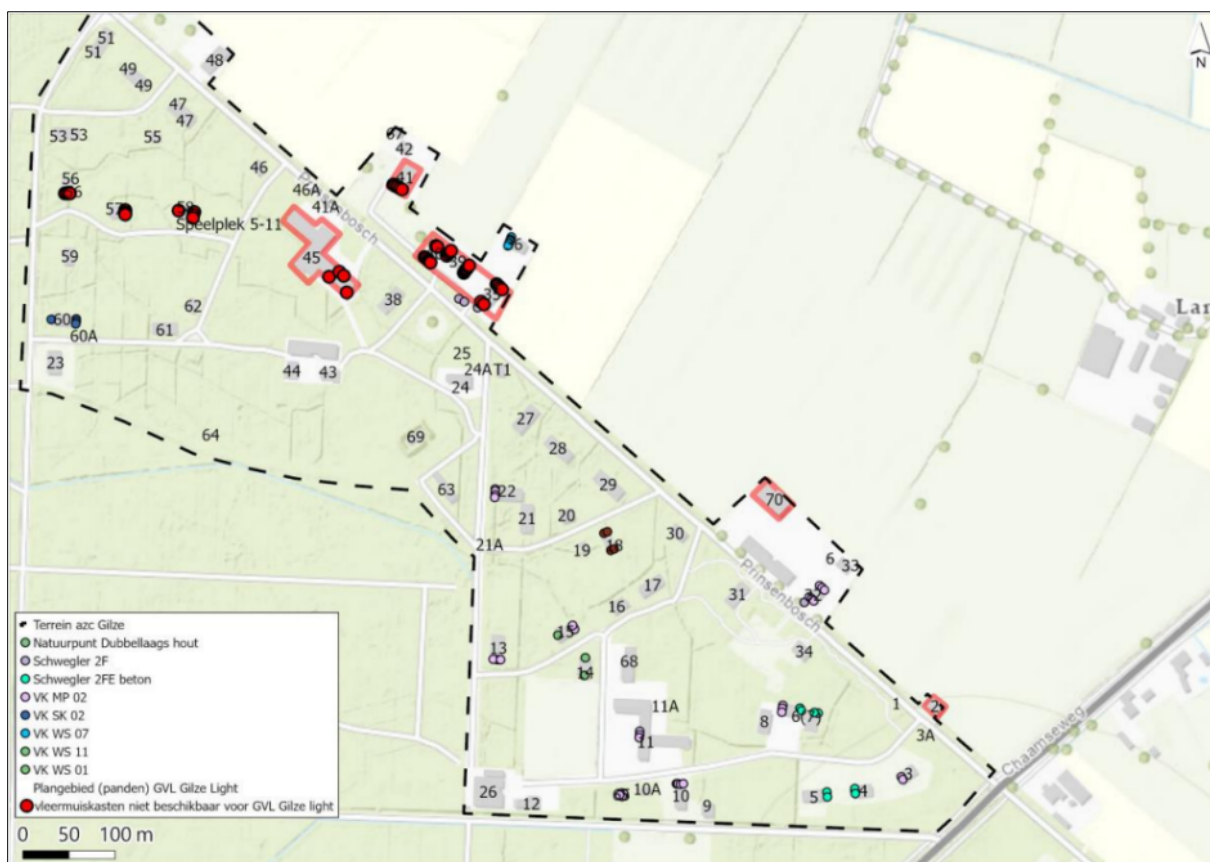
De gevraagde omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit wordt verleend voor de in dit besluit beschreven activiteiten en geldt voor de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, de laatvlieger en de Alpenwatersalamander. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden.

Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie

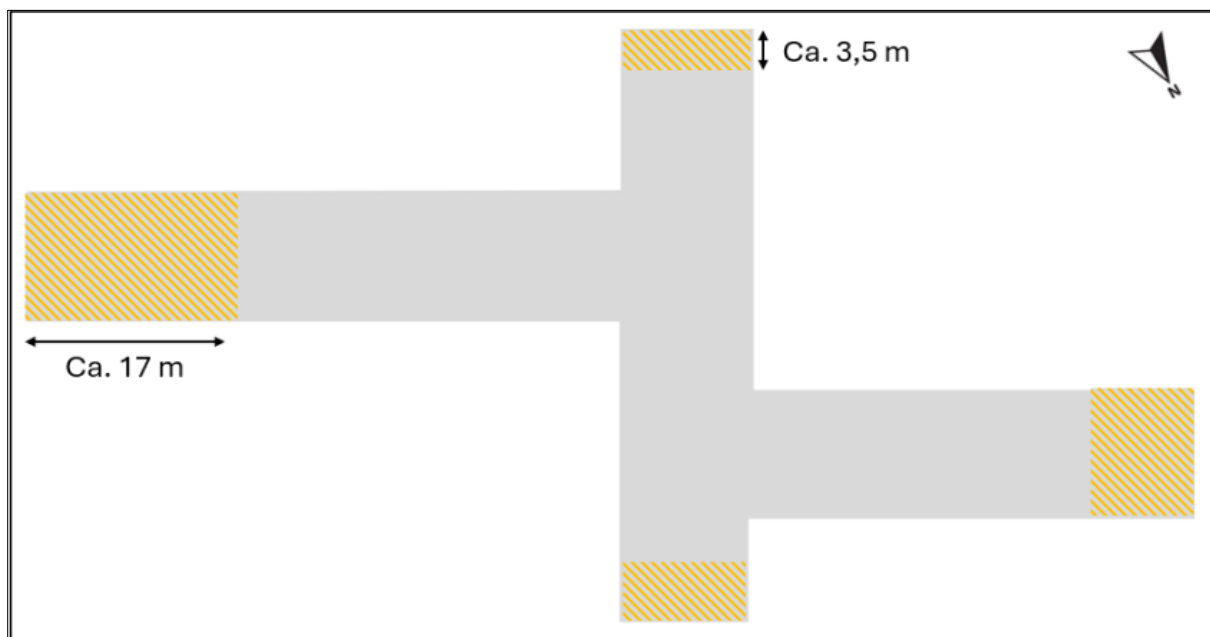

Figuur 1. Locatie AZC Gilze. De activiteiten vinden plaats binnen het omliggende gebieden aan gebouw 23, 45 en 2.

Bijlage 2. Locatie van de maatregelen

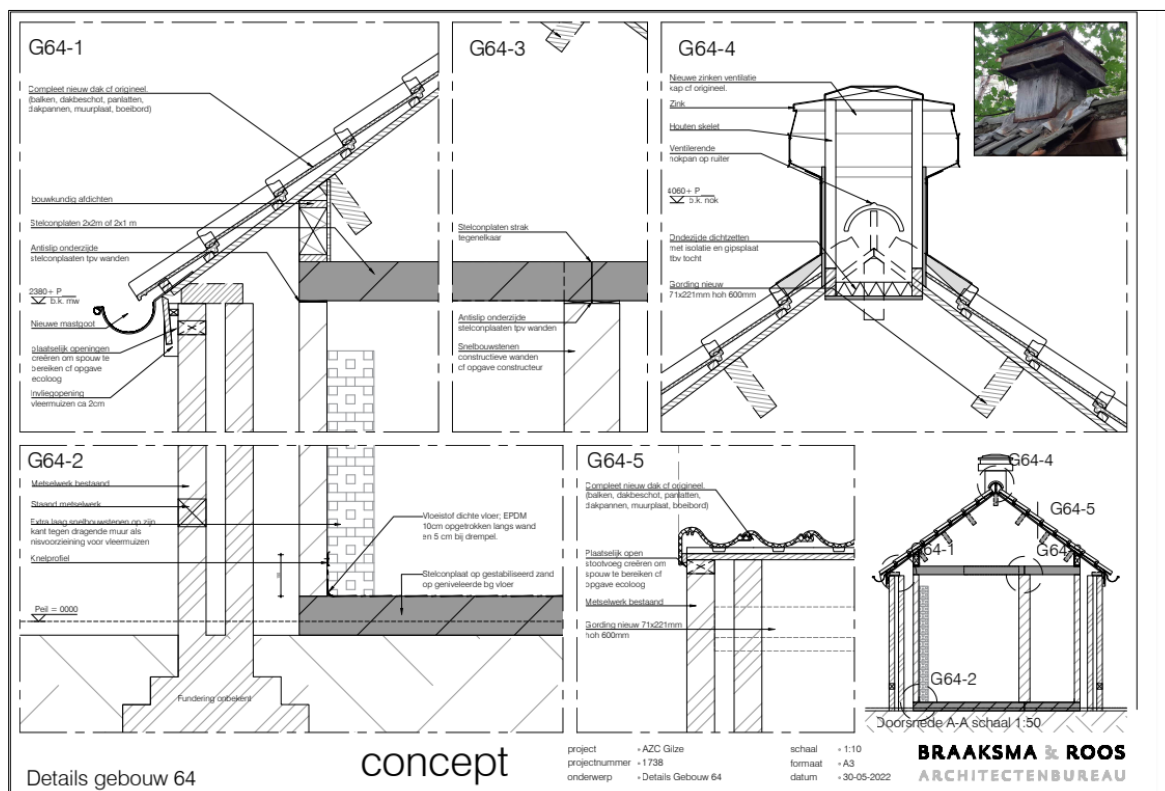
Figuur 2. Locatie van de tijdelijke voorzieningen.

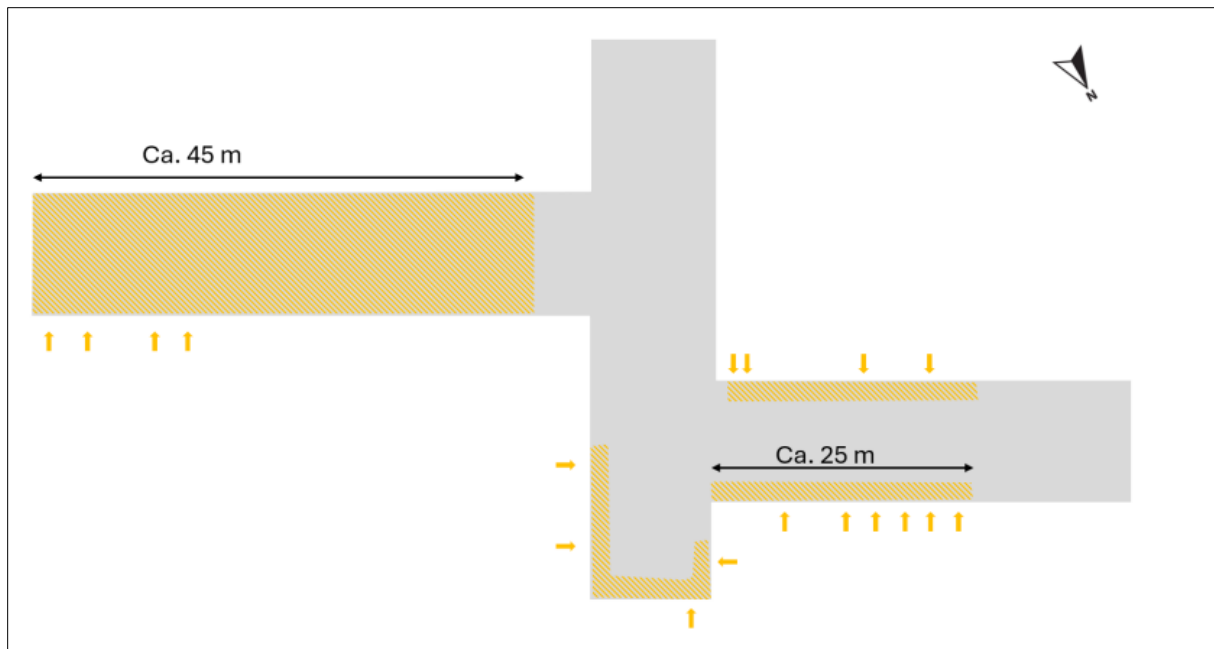
Figuur 3. Schetsmatige weergave van de minimale grootte van de te realiseren vleermuiszolders in gebouw 45.

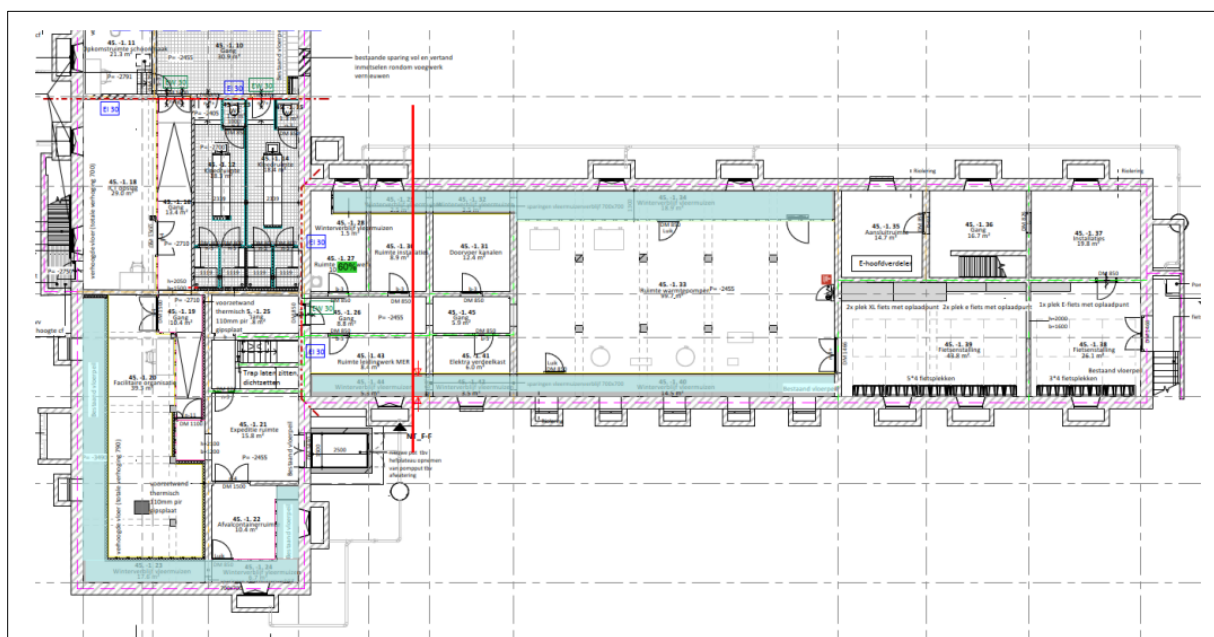
Figuur 4. Indicatieve weergave van de binnenkant van gebouw 64 'de bunker'.

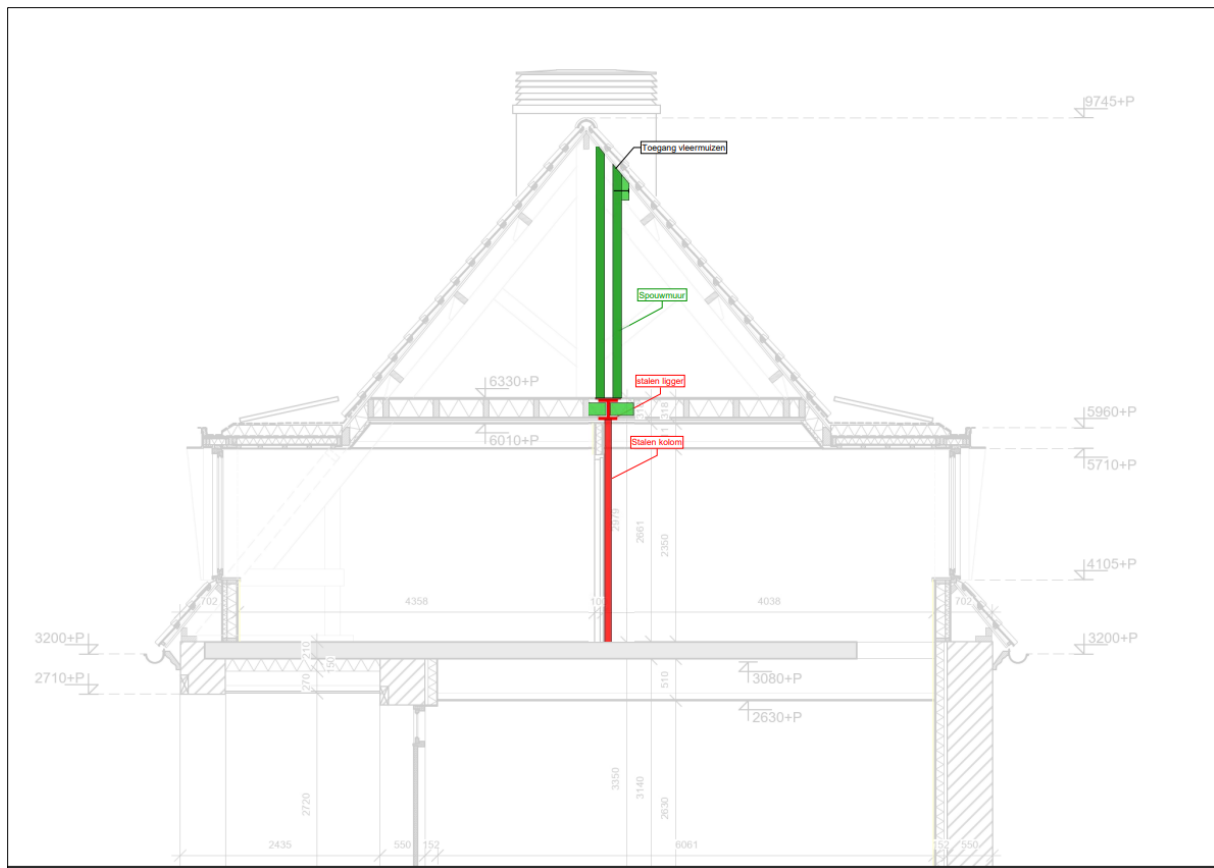
Figuur 5. Bouwtechnische tekening van de de vleermuisvoorzieningen in gebouw 64 'de bunker'.

Figuur 5. Schetsmatige weergave van de grootte van de te realiseren vleermuiskelders in gebouw 45.

Figuur 6. Detail tekening van de voor vleermuizen te behouden zones (lichtblauw) in de kelder van gebouw 45.

Figuur 6. Schetsmatige indicatie van het aanvullende gemetselde volume in de kraamvoorziening voor de laatvlieger in gebouw 2.

Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit		
<u>Gegevens</u>		
Aanvraagnummer	Z/232298	
Naam initiatief	Sloop gebouw 23 en renovatie gebouw 2 en 45 binnen het AZC Gilze,	
vergunningsperiode	voor de periode vanaf de dag na de dag van bekendmaking van dit besluit tot en met 9 december 2030;	
Vergunninghouder	
Naam aanvrager	
Adres	
PC-Woonplaats	
<u>Gegevens werkzaamheden:</u>		
Contactpersoon uitvoering werkzaamheden	
Telefoonnummer (vast)	
Telefoonnummer (mobiel)	
Contactgegevens ecoloog betrokken bij uitvoering	
Locatie(s) werkzaamheden	
Datum gereedkomen compensatiemaatregelen	
Datum start werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	
	
	
	
	
<p>Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 werkdagen van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord</p>		
Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl	

